

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzele-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szemle.

A halál mezején.

A keresztény világ kegyelete porló sirok közé za-
rándokol e napon. régi emlékek elevenednek fel a sze-
rető szívek mélyén; ez a nap az elmúltak, az elteme-
tett, megsiratott halottak napja.

S ha az egyének legnemesebb érzelmei azoknak
szentel egy napot, kiket vérségi kötelék fűzött kihez-
kihez: mennyivel inkább tennie kell ezt magának a
társadalom összeségének azok irányában, kiket egy
munkás, példás, erkölcsös élet tiszteltreméltó emlé-
kei a közügy halottjaivá avatnak.

Ha el nem mulnának soha! Ha a természet meg-
hajolva egy helyes és hasznos élet akarata, nemes
tettei előtt, az idők végeig itt hagyná őket közöt-
tünk, folytonos példájául mindannak a mi szép, hasznos
és nemes, ostaraiul minden rosznak és helytelennek!
Valjon ez volna-e az örökkévalóság? Hogy magok a
testek, melyekben egy-egy szellemi erő hatalma mun-
kál, itt mozognának köztünk végetlenül, szemmel lát-
ható, érzékelhető épségükben?

Nem. Maga az örökkévalóság nem testhez, nem
anyaghoz kötött fogalom. A közügy sok bajnokát el-
temettük, megsiratunk már, de a kegyelet, mellyel
időnkint az ő szent emlékeiket felelevenítjük, az ké-
pezi az ő örök életüket, nemes lelkeik halhatatlanságát.

És nekem — bocsánat — de bizony úgy lát-
szik, mintha e korban, midőn a nemzedékek mintegy
érezhetően törpülnek, kétszeres, százszoros szükség
van arra, hogy az elmúlt nagyok életein időnkint
megpihentessük gondolatainkat, s minél többet igye-
kezzünk elsajátítani abból az önzetlen, nemes törek-
vésből, mellyel elődeink a közjó előmozdításán mun-
kálkodni tudtak.

T Á R C Z A.**Halottak napján.**

Csendes, komor, nyugodt az este;
Ma az egész föld ünnepel.
Az emberszív mély bánatával,
Áhítatos, buzgó imával,
S őszinte, szent könnyűvel
Halál világa — rád borul!

A légben imahangokat
Susog a szellő lágy dala;
Az égről mintha szent zsolozsmák
Kottáit híven ránk ragyognak
Fénytengerek bolygó világa
Az óriás- kis csillagok.

Valamely szent hevület izgat,
És leborulok csendesen.
Imára bár nem nyílik ajkam
(Hajh! nem így volt, nem így ez hajdan)
Tehozzád tér csüggedt szívem
Te édes, bus Emlékezet.

Az első könyvesep, mely szemembe
Gyül, téged illet jó apám!
Ki úgy szerettél, s a mig éltél
Szerettidért óh! annyit küzdél
Mint senki más; s e könyv talán
Ez a csepp — legfájdalmasabb.

Tiéd a másik ifju testvér!
— Dölt fán korán hervadt levél —
Meglöztél csak, hűn követlek
Rövid időn majd eltemetnek . . .
Együtt leszünk megint . . . remélj!
Könnyem — mosolygva hull reád.

A harmadik könyv . . . az utolsó . . .
Csak ez keserű . . . érzem.
Szívem élő halottja, ki után
E könyv hull, csalfa, hűtelen leány, —
Mi fáj, mind érted szenvedem
Elvesztett üdvöm, mindenem!

Lőrinczy György.

Hiszzen manapság — uraim — e szót „közügy“
már alig hogy értjük! Magánérdekek, egyesek ambi-
tíójának szakadatlan surlódásaiból telik ki az egész
társadalmunk élete; egyéniségek felemelése és meg-
buktatása képezi a közkérdéseket; a cynicusabbak
még mosolyognak is ily szavak fölött: „haza,“ „nem-
zet,“ és végtére közöttünk mi az a közszellem: sze-
mélyekhez fűzött — demonstrációk. Néha még eny-
nyi sem.

A társadalom romlik. És ezt feltartóztatni kevés
az a néhány jellem, mely az erkölcs, becsület, haza-
szeretet és önzetlenség fegyvereivel a közromlásnak
utjába áll, magának a társadalomnak kell észrevennie
a rohamos visszaesést, mely életét megakasztani kez-
di, fel kell elevenítenie a Tompa Mihályok, Szent-
iványi Károlyok és annyi más nemesek tiszta emlé-
keit, s ujjafermentenie, életre költenie azt a halottat,
melyet a mai napon az ő emlékeikben siratunk: a
rég eltemetett, meghalt közszellemet!

* * *

Ha már benne vagyunk a gyászos reminiscen-
tiákban, eszembe juttatta a héten egy szép kis leány,
— ismerősöm, — hogy ép most egy éve temettük
el — a műkedvelő társulatot is.

Hogy egy kis város értelmisége társaságba áll
az érintkezések élénkítése, a műveltség fejlesztése, vagyis
az ugynevezett társadalmi műveltség közös és nagy
értékű kincsének kultiválása végett a szépművészetek
gyakorlatára, ez nem oly csekély horderejű kérdés,
melyet csak úgy könnyedén agyonhallgatni lehetne.

Nagy városban, hol mindaz feltalálható, a mi a
társaságokat képezi és tökéletesíti, hol a legnemesebb
élvezetek, a leghasznosabb szórakozásokról, a műgé-
nyek és társadalmi kívánalmak kielégítéséről egész

Bálna.

(Humor-komoly-mooserek.)

Élt hajdan Amsterdamban egy igen gazdag kereskedő,
kinek ráadásul volt egy olyan szép leánya, hogy leereszkedés
lett volna tőle az angyalok seregébe menni. Természetes,
hogy sokan vágytak kezére, de a boldog apának az a boldog-
talan rögeszméje támadt, hogy csodaszép leányát csak olyan
embernek adja feleségül, a kinek utolsó krajezárig ép annyi
vagyon van, mint neki. Ilyen ember pedig csak egy volt
egész Amsterdamban, kinek legutolsó krajezárig minden
ingó és ingatlan vagyonát összevéve, ép annyi értéke volt,
mint a boldog apának. Csakhogy ez az ember süket is, sánta
is, pupos is vala.

Ily csekélységek azonban nem térítik el kereskedőnk
szándékától, mivel hogy a kereskedők akkor is csak úgy gon-
dolkoztak mint ma, t. i. hogy a házasságban fő dolog a pénz.
Lévén pedig ez a süket, sánta és pupos ember még nőtelen,
hogy hogy nem, elég annyi, hogy kereskedőnk neki adta
bajos leányát, Bálnát feleségül.

* * *

A szép asszonynak azonban hamar meggyült a baja
férjével, mivelhogy a sánta és pupos emberek kebelébe ha-
marabb belopódzik az a bizonyos zöldszemű szörny, melyet
féltekenységnek szoktak nevezni, s ez által felesége életét
valóságos börtönné változtatta. A szép asszonynak tűrni és
szenvadni kellett; nem járhatott társaságba, s viszont ő sem
fogadhatott senkit, mert féltekeny férje még az asszonyokban
is egy-egy nő ruhába öltözött Don Juant sejtett. Így a me-
nyeeseke drága fiatalsága, lilium karjainak édes öletése ám-
broziás csókjai s mindaz a mit felhevült képzelme a szere-
lemről álmodott, egy süket, sánta és pupos ember vas jelle-
mébe ütközve lidércnyomással teljes életté változott. —
Nem volt szabad szobájából eltávozni, még a cselédekkel is
csak férje jelenlétében beszélhetett. Legnagyobb élvezete az
volt, hogy ha boudoirjának vasrostélyain kitekintett az utcára
s az ablak alatt járó-kelők zivaján elmerenghetett. Irigylete
a boldogokat, kiknek szabad embertársaikkal beszélni s azon
töprengett, hogy miképen lehetne e börtönből megszabadulni?

* * *

De hát hogy is mondja a jó öreg Fáy András? „Nehe-
zebb egy asszonyt őrizni, mint száz bolhát.“ Abban a kis
arany fűrtés fejből több raffinéria van, mint egy törzskarban.
Egyszer a mint szobája ablakán kitekintett, három kol-

intézetek folyton gondoskodnak, igaz, hogy nincs szük-
ség dilettans társaságra, de kis helyen, mint a miénk,
— ha összehasonlítjuk azelőtti életünket a maival, be-
fogjuk látni, hogy a műkedvelő társulat mennyi ele-
venséget önt a közönségbe, mennyivel nemesebb
irányba tereli a közérdeklődést, szóval, hogy az mi-
lyen hiányt pótol.

Azt reorganizálni kell mielőbb; itt jön nyakunk-
ra a kaszinó megnyitás, a farsang, a hosszú téli es-
ték, a bőjt; — egy hasznos élet keretébe nagyon
szépen beilleszthetők azon foglalkozások, melyeknek
egyedüli eszköze a műkedvelő társulat. Mi bennünk
anyag van elég: dalárdánk a koszoruzottak közé tar-
tozik, zene, dalértő fiatalságunk, műkedvelő, élvező
és pártoló közönségünk is van bőven, s annyi élvez-
zetes este sorozatát egy oly végigástitott hattudallal
befejezni, mint a melyet most egy éve a „Jóteknony
célra“ előadásával átutakoztunk, valóban nem volna
méltó azon nemes intencióhoz, mely vagy tíz év előtt
műkedvelő társaságunkat megteremtette.

* * *

„Repülnél lelkem, fent repülnél.“

Már tudniillik ha járdáink bokáig érő barátság-
gos sara idelelt nem marasztana, vagyis jobban
mondva, ha csak a földön is engedne járni.

Mégis csak igaz az, hogy a temetőben van a
boldogság: lám a „Temető“-utcának lesz már jár-
dája, elegans burkolata is, szép utca lesz az nagyon,
ha az előirányzott 500 frtból kitelik.

Ez kevés. 500 frttal egy oly elhanyagolt köve-
zetet mint Rimaszombaté, rendbehozni nem lehet, el-
tekintve azon régi igazságtól, hogy „olesó husnak
hig a leve.“

Egy várost az idegen mindig kinézése, alakja

dust látott az utcán. Szakasztott olyanok voltak, mint az ő
férje: mindenik sánta és pupos. Széttétekintett a lakásban,
melybe ő ezuttal is be volt zárva, mert férje a cselédekkel
kiment a városba bizonyos dolgát elvégzendő, s mikor meg-
győződött arról, hogy minden kétségen felül be van csukva,
ismét az ablakhoz ment s fölment a három koldust.

Azok felmentek.

Ekkor az asszony így szólott az ajtón kívül álló koldu-
sokhoz: „Térjétek fel az ajtót.“

A koldusok feltörték az ajtót.

Bálna most elbeszélte nekik az ő szomorú sorsát s kérte,
hogy mulattassák őt egy küssé, mert nagyon vágyik vidám
hangot hallani.

A koldusok közül egyik guitározni, a másik klarinézni,
a harmadik énekelni tudott. E művészi tulajdonságokkal szok-
tak ők vásárok alkalmával, a hid végére ülve, az emberek sze-
méből könnyet facsarni. Most is rágyújtottak a bájós trióra s
Bálnának ez nagyon jól esett. Az énekes elkezdett egy szomorú
kezdődő s vígan végződő románcot, a gitáros és klari-
nétos pedig kísérték.

A koldus románczába pedig el volt beszélve egy szerel-
mes asszony tragi-komédiája, kinek a férjét a kéréletlen fe-
kete-halál ragadta ki ölelő karjaiból — s szívzsongató fájdalom-
mára nem adott enyhét az ég. Három napig siratta férjét s
azután gyászruhába öltözve, éjet-napot az elhunyt kriptájába
töltött, kérte az egek urát, hogy küldje el érte is a halál
angyalát s egyesítse őt férjével a koporsóban. E gyászos
állapotban találta őt egy éjjel, a ki tulajdonképen egy
akasztófára ítélt gonosztevőnek még függő hulláját őrizte,
hogy a rokonok el ne lopják. Csak megmelegedni ment a
kriptába s ott találva a gyászos özvegyet, a mely megille-
tődés hangján próbálta vigasztalni. A gyászos özvegy elein-
te szentségtörésnek tartotta a vigasztalást — de a kitartó
éjjel ő, a kötelesség feláldozásával is, addig addig próbálgatott
balzsamot csepegtetni a fájó özvegyi kebelbe, míg kérése —
meghallgattott. Hanem ez alatt az akasztófán függő hullát
elopták, s a mélyen megszorodott özvegy, hogy az éjjel
őrt megmentse, még azon éjjel saját férje tetemét tétet az
akasztófára.

* * *

Igy végződött a románc és Bálna jóízűen nevetett a kol-
dus társaság előadásán. Csakhogy neki is eszébe jutott, hogy
férje minden pillanatban haza jöhet. Meg kell magát mentenie
minden áron.

De hogyan . . . ?

után itél meg, a külső esiről és rendről von következtetést annak belértékére. A kövezet adja meg a város jellegét. Ez mindenütt így van. Nem mondjuk, hogy a város anyagi erejét meghaladó építkezésekbe vágjon, hanem igenis, ha költségvetésének keretébe minden veszély nélkül beilleszthető azon tétel, mely a kövezet rendbehozására szükséges, vállalkozzék arra, ha pedig nem, egész terjedelmében halassa akkorára, mikor képességét nem fogja annyi mindenféle közérdek igénybe venni mint ma.

Utódaink a kineveket, miket mi kezelünk, számon fogják tőlünk kérni, s mi jogon fogjuk tőlük kívánni, hogy nyomdokainkon járjanak, ha — örökségül még járható utakat sem hagyunk reájok?

Tschew-Egueux.

Közigazgatás.

A legközelebbi múlt napokban kínos izgalmat és nagy megbotrányozást keltett azon ügy, melyet Kovács Akosnak, a gömörmezei államépítészeti hivatal főnökének a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumhoz törvényhatóságunk s annak tisztviselői kara ellen — a közmunkaerő — állítólag — helytelen kezelése, s a műszaki építkezéseknél előfordult visszafordítások és szabályellenes, sőt jogtalan megtakarítások tárgyában — intézett feljelentése képez. Miután az ezek ügyben meghozott megyebizottsági közgyűlési határozatot több lap, nem egészen valódi értelemben magyarázta, itt közöljük egész terjedelmében azon határozatot, melyet Bornemisza László, megyei f. főjegyző fogalmazásában a közgyűlés magáévá tett, s hitelesítés végett kiküldött bizottság e hét szerdáján már autentikált is:

„Megyénkben a közmunkaügy kezelése és pedig a közmunka összeírása, a szolgálomány beosztása, beszolgáltatása, nemkülönben a közmunkaváltás-pénzek behajtása közgyűlési jegyzőkönyveinkben foglalt, és a részletekre is kiterjedő közzéadásos végzése és határozatok alapján, évek során folytonos gyakorlat által kifejtett egyöntetű eljárás szerint az erre törvényes gyakorlat által hivatott hivatalos közegek közreműködése és tevékenysége — de a megyei bizottsági közgyűlés felügyelete mellett kezeltetik.

Utóbbi időben pedig a közmunka rendszeres beosztása és az egyes törvényhatósági utvonalakon, a forgalom igényeinek és az utszakasok állapotának és forgalmi fontosságának megfelelőleg leendő felhasználása iránti javaslat előterjesztésére, nemkülönben a beszolgáltatás ellenőrzésére megyei utbizottság alakításán, — a megyei közmunkaügy kezelésére nézve, ezen bizottság a megyei állandó választmánnyal, mint törvény szerint minden ügyek előkészítésére hivatott bizottsággal, véleményes előterjesztését és részletes indokolt javaslatát, újabb törvényes beosztása és beszolgáltatása tárgyában elkészített főmérnöki munkát, csak ezen két előkészítő bizottság beható tárgyalása után és véleményező jelentése alapján intéztetett el érdemileg és hagyatott jóvá a megyei bizottsági közgyűlés által.

A munkalátogatásánál pedig ez irányban a kir. állam-

Előkerített három zsákot, s avval ijesztve a koldusokat, hogy férje lépteit hallotta, ki ha itt találja őket, háromszoros gyilkosságra vetemedik: mindeniket egy zsákba bújattatta s betömte a ruhaszekrénybe. Ekkor ismét az ablakhoz ment s az utazáról felintett egy nyálábost.*)

A nyálábos megjelenén, Bálna titkon egy erszény aranyat ígért neki, ha egy zsákba kötött pupost a vízbe dob.

Nincs olyan nyálábos a világon, ki egy erszény aranyért ily esékély szolgálatot meg ne tenne. Felőlelte tehát az egyik zsákot, s minden feltűnés nélkül a vízbe dobta.

De a mikor az erszény aranyért visszatért, azt mondta neki Bálna:

— Kötelességed nem tetted meg, mert ime a pupos újra itt van.

A nyálábos esodálkozott ugyan azon, hogy miként jöhetett vissza az, a kit ő vízbe dobott, — de mégsem tartva a dolgot lehetetlennek, a másikat is bedobta a vízbe.

Mikor ismét az erszény aranyért jött, Bálna újra avval fogadta:

— Nem tetted meg kötelességedet, mert a pupos újra itt van.

A nyálábos most már azt hitte, hogy meg van babonázva, s dühösen kapa fel a harmadik zsákot, s a vízhez érve, még egy jó nagy követ is rákötött, s csak azután veté be az örvénybe.

— No, gondolá magában, most már megkapom az erszény aranyat, — és önelégülten, mint a ki bérét megszolgált, a szép asszony lakásába felé.

Történetesen épen akkor ment haza a Bálna férje is, kit a nyálábos épen pillanthatan látván meg, mikor kapuján befelé fordult: veszedelmes haragra lobban, utána rohan, rácsukja a kaput, s látta agyba-főbe veri, zsákba tömi, s mint a többi koldust, bedobja a vízbe.

Bálna a nyálábosnak egy helyett tíz erszény aranyat adott.

Nem tudom, vajon történhet-e valaha az életben ehez hasonló komédia, — de hogy ez valóban megtörtént, tanum rá egy francia troubadour a XIII-ik századból. —s.

* Régi magyar szó; mindenesetre jobb a mai hordárnál, s felévenítése nyelvünknek előnyös volna.

építészeti hivatalok részére kiadott miniszteri utasításbar foglalt intézkedések nyerne szoros alkalmazást.

A közmunkaügy törvényhatóságunkban, az előadottak szerint a fennálló törvényes gyakorlat értelmében egyöntetű, — részrehajlás, vagy kedvezést kizáró — pontossággal a törvényhatóság egyetemét képviselő megyei bizottsági közgyűlés által intéztetvén el, — a megyei államépítészeti hivatal jelenlegi vezetőjének felolvasott hivatalos felterjesztésében a megyei közmunka kezelési rendszer ellen intézett, minden alapot nélkülöző és semmivel sem igazolt támadásait, mint megyénk jó hírneve ellen, meg gondolatlanul emelt s valóban alig minősíthető rágalmat, törvényhatósági önkormányzati jogunkból folyó köteleességünk lelkiismeretes teljesítésének tudatában, méltó felháborodással, és visszatekintve e megye beléletének szepőlten multjára, hazafias önzéssel — visszautasítjuk.

Nem tarthatjuk jelenleg még elérkezettnek idejét annak, hogy a hivatalos jelentés egyes pontjait érdemileg bírálásra méltassuk, azonban nem zárkozhatunk el azon határozott meggyőződésünk kijelentésétől: hogy annak irányát és módját, tekintettel azon hivatalos viszonyra és összeköttetésre, mellyel a törvény a királyi államépítészeti hivatalokat, a törvényhatóságokkal kapcsolatba hozta, — sem megyénk méltóságával, sem az általános viszonyok és kötelező illemszabályával megférhetőnek nem tartjuk, s azt méltó megütőzéssel elítéljük.

De másrésztől hibáztatnunk kell az utat is, melyet állítólag a szakismeret színvonalán álló és a szakkivánalmaknak megfelelő eszméinek gyakorlati valószínűsítésére, az építészeti-hivatal főnöke követni jónak látott, hogy nagyterjedelmű, azonban alapos érvekben felette szegény feljelentésével a m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz fordult; mivel ha ezáltal valóban a megyei közmunkarendszer javítása, a szolgálomány czélsezerűbb beosztása és felhasználása, — a közlekedés érdekében, a törvényhatósági utak helyesebb kezelése képezte volna, — ezen törekvését legsikeresebben férfias nyíltsággal és őszinteséggel előadott javaslatára épen törvényhatóságunk bizottságai útján, törvényhatóságunk kebelében érvényesíthette volna. — De sőt hivatalából kifolyó köteleességében állott volna ez irányban nézeteit, tapasztalatait és javaslatait előterjeszteni, — sőt hivatalos befolyásának érvényesítésével azoknak sikeres kivitelét biztosítani.

Hogy mindazáltal hivatalos működésének, — ugyszólván kezdetén, — a midőn még e megyebeli viszonyokról, a törvényhatósági utak állapotáról kellő tájékozást és alapos ismeretet nem szerezhettek, — miért nem választotta a törvényes jogköre és hivatalos kötelessége által előszabott ezen egyenes nyílt utat? — erre nézve a felterjesztésben egész általánosságban előadott — de nem igazolt kifogásai nem nyújtanak felvilágosító tájékozást.

A jelentésnek a közmunka beszolgáltatása, az utak állapotára és a műtárgyak fenntartására vonatkozólag az alispán eljárása ellen felhozott kifogásai, mennyiben abban sem egyes megjelölt esetben előfordult mulasztás vagy szabálytalanság fel nem hozatik és nem bizonyítottak, — és az egészét másnak, mint beszámítást nem érdemlő személyeskedésnek tekinteni sem lehetvén, — hatósági intézkedésnek alapul nem szolgálhatnak és legkisebb mérvben sem befolyásolhatják közgyűlésünknek, mint törvényhatóságunk egyeteme törvényes képviselőjének. — azon évek során át teljes buzgalommal és odaadó hazafias becsületességgel közmegelegedésre viselt tisztiztatás által kiérdemelt bizalmát és elismerését, mellyel a tisztikar működésének jóhiszeműsége iránt, legjobb meggyőződése szerint változatlanul viseltetik.

Mennyiben azonban, a kir. államépítészeti hivatal főnöke, a m. kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumhoz beadott másodsorban felolvasott hivatalos jelentésében, egyes eseteket sorol fel, szám- és mennyiség szerint feltüntetni azon összegeket, melyekkel állítólag jogosulatlanul közmunkapénztárunk megterhelhetett s megkárosított, kijelentésével azon körülmények, hogy a feljelentés szerint is a közmunkapénztár szabályellenes, jogosulatlan, megterheltesének okául azon különbözőzet hozatik fel, a mely a kivitelnél teljesített és érdembe hozott munkát és az előirányzat között mutatkozik; tekintve, hogy ezen körülmény megvizsgálására, tisztán és kizárólag a felülvizsgálat tárgyát képezi, tekintve, hogy a felülvizsgálat lelkiismeretes, pontos teljesítésére a kir. államépítészeti hivatal tisztjében és hivatalos kötelességében áll; tekintve, hogy ez irányba ténykedésének hitelességeért és jóhiszeműségeért az eljáró hivatalos közeg személyileg is felelősséggel köteles, — általában pedig maga a hivatal is felelősséggel tartozik — a felterjesztésben foglalt egyes esetekből felhozott szabálytalanságok tulajdonképen, a megyei kir. államépítészeti hivatal eljárása ellen irányulnak. Mindazonáltal törvényhatóságunk az ügyek tisztázását és a valódi tényállás felderítését, már csak azon okból is feladatának tartja és ismeri, mivel a felhozott vádak, a megyei közmunkaügygel összefüggésben az alispán ügykörét érintik és a megyei közmunka-pénztár jogtalan megkárosítását állítják; — e végből a kir. mérnöki jelentésben felhozott és a feljelentő kir. mérnök kihallgatása után, a jelentésben még előre jelzett és általa előadandó egyéb esetek tényálladékanak megállapítása végett, a mulasztások vagy visszaélések érellyes és minden irányban teljesítendő kinyomozására megyei bizottság küldetik ki.

A bizottság tagjaiul Dapsy Vilmos elnöke alatt, Látinák Rudolf, Csider Károly, Farkas Ábrahám, Fáy Barna, Marton János és Máriaassy Andor bizottsági tagok megválasztattak és jegyzőül a bizottságba Lukács Géza másod-aljegyző küldetik.

A bizottság megbizatik, hogy kiküldetésében teljes buzgalommal és az ügy fontosságához mért lelkiismeretes pontossággal és a részletekre is kiterjedő alaposítással, de teljes erélyvel és szigorral eljárván, a nyomozat eredményéről jelentését, lehető legrövidebb határidő alatt beadni el ne mulassza, hogy a jelentés, az ügy halasztást nem tűrő természeténél fogva, egy e végből összehívandó rendkívüli közgyűlésben ezután késedelem nélkül érdemileg elintéztessék.

Miután pedig a vád tárgyát képező esetekben, épen az eljáró kir. államépítészeti hivatal által teljesített felülvizsgálat és érdembe hozott munka mennyisége kifogásoltatik és így a kérdés alapos megvitatása műszaki felülvizsgálatot is elkerülhetlenül szükségessé fog — előre láthatólag — tenni: a m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium feliratilag felkérte határozatát, hogy a bizottság eljárásához szakértőül, a felülvizsgálatra egy, minden esetre magasabb állású, bizalmát minden

tekintetben teljes mérvben bíró szakközegét kiküldeni méltóztatassék.

Mennyiben pedig alispánunk, többi tisztársai nevében is — tekintve hogy a feljelentés az általa elintéztett ügyekre és hivatalos hatáskörébe utalt ügykörre vonatkozik — a legszigorubb és legalaposabb vizsgálat elrendelését kérte; — habár közgyűlésünk ennek szükségére, a feljelentő iratban semmi elfogadható indokot és alapul szolgálható terhelő körülményt nem felemlítve nem talál is — mindazáltal teljes mérvben méltóan felemlítve a tisztviselőinek szepőlten becsületükre és hivatalos eljárásuk tisztaságának megóvására irányult érzékeny feltékenységét — alkalmat és módot kíván nyújtani a tisztikarnak, hogy eljárására nézve az általa ohajtott felvilágosításokat előadhassa — a kiküldött bizottságot egyszersmint megbizta, hogy a kir. államépítészeti hivatal jelenlegi főnökét, a feljelentő Kovács Ákos kir. mérnököt, általánosságban emelt gyanúsító vádjainak igazolására és bebizonyítására kötelezvé, az általa felhozottakra a tisztviselők felvilágosításait is hallgassa meg — ennek megtörténte után, a tapasztaltakhoz képest ez irányban eljárásának eredményéről a részletekre kiterjedő, az alispán és többi tisztviselők eljárását előtűntető jelentését — az összes ügyiratokkal egyidejűleg adja be.“

A gyümölcs-tenyésztés érdekében.

A gazdasági válság egyre tart; gabonamű termesztésünknek nincs ára, legalább olyan nincs, hogy a termelést árat Magyarország felvidékéin elérné, vagy meghaladná. A kormány, gazdasági egyesületek, megyei, városi és községi hatóságok, — egyesek hasonlírtan törekvéseit nem is említve, — működnek azon, hogy ezen abnormis állapot, mely pedig hazánk lakosságának legnagyobb részét fenyegeti, — megszüntessék; összejövetelek, congressusok tartatnak, tanácskozások folynak; nem marad figyelmen kívül egyetlenegy ipar, kereskedelmi, s még gazdasági ág, mely szóba ne hozhatnék, hogy a gabonair pangása ellensúlyoztatván, gazdalközönségünk e veszélyes helyzetből megszabaduljon.

Egy ily, legalább a mi vidékünkön eddig pazarmódra üzőtt gazdasági ág szakszerű fejlesztése érdekében tanácskoztak a múlt napokban Budapesten, s ez a gyümölcs-tenyésztés.

Sokan e kérdést még ma is, különösen itt Gömörmegyében nem tartják olyannak, mint a mivel foglalkozni is érdemes, mert mint mondják, ennek sines meg a kellő piacza s a délvidék gyümölcstermelésével, éghajlati viszonyainkál fogva sem bírnók a versenyt kiállani.

Lássuk csak mennyiben van ezeknek igazuk s mennyiben nincs?

Gömörmegyében még nem oly régen a gabonafélékből csak a rozst termelték, általános lévén azon nézet, hogy a buza éghajlatunk alatt nem terem meg s a tett kísérletek mit mutattak? Bebizonyították először azt, hogy kellő és szakszerű változtatásával a vetőmagnak — bár nagyobb gondozásával a földnek — kellő mennyiségű jó buzát termelhetünk s különösen megyénk déli részén a Sajó- és Rimavölgyén általános lön a buzatermelés, a rozst csaknem teljesen kiszorult s helyét — kedvező viszonyok között — a sokkal jövedelmezőbb buzatermelés foglalta el.

Igen, mert a gyakorlat kézzelfoghatólag megdöntötte a fentebb vázolt általános nézetet. — Most pedig, midőn a buza ára oly annyira leszült, hogy a mi viszonyaink között termelése valóságos veszteség: gondoskodnunk kell oly eszközökről, melyek hasonló esetekben gazdalközönségünket a később bekövetkező válságok elviselésére képesekké teszik. — Ilyennek tartjuk mi a szakszerű gyümölcstermelést, mellyel pedig valóságos rablógazdalkodást üzünk.

Erős talan a kitétel, de gyümölcstermelőink legtöbbjének eljárására teljesen ráillik. — Reá pedig azért, mert sem mire se fordítanak oly kevés gondot, mint épen a gyümölcsfákra, s így nem esodálkozhatunk azon, ha gyümölcsöseink csak minden 3—4-ik évben teremnek, akkor sem a kívánt mennyiséget és minőséget.

Pedig ha a kívánt eredményt el akarjuk érni s ha ezé- lunk az, hogy azon területek, melyek vetés alá nem valók, jövedelmezőbbé váljanak: nem elég oltványokkal beültetni, s a természetre bizni a többit, hanem gondosan ápolni kell a csemetéket, hogy azok korán el ne satnyuljanak; sőt meg kell figyelniük azt is különösen virágzókor, melyik fa hány éves, hány gyümölcsöt képes — a jövő évi termőképesség felal- dozása nélkül — tökéletességre juttatni. Hiszen azok, kik szakszerűen foglalkoznak gyümölcstermeléssel, szivesen szolgálunk utasításokkal, csak ne sajnáljunk a hosszú tapasztalatokat magában foglaló könyvekért — már saját érdekünkben sem — egy pár forintot kiadni, s ne tartsuk feleslegesnek a gyümölcsfákat a kellő gondozásban részesíteni.

Akkor okvetlen versenyképesek leszünk, annyival inkább, mert a felvidék épen felénk gravitál e tekintetben, s könnyű szerrel egy jövedelemforrásra teszünk szert, mi annyival inkább figyelmet érdemel, mert a phylloxera már teljes erővel folytatja megyénk területén is a pusztítás nagy munkáját, így a szőlőtermelés legalább egy időre bizonyosan válságossá válik.

Kertészet.

A konyhakerti munkák havi szemléje.

November hó.

A kert trágayáztatása s a mennyiben az időjárás és a körülmények lehetővé teszik, annak felátatása e hó folytán bevégezendő. A zöldség és veteményes ágyaknak öszszel való felátatását az okszertü kertmivelőknek felesleges ajánlanom: miután azok, annak előnyös mivoltáról a nélkül is meggyőződhettek: hanem a kezdő vagy még kevésbé jártas kertmivelőknek figyelmét, kell, hogy felhívjam reá: mert ez által telen át inkább és jobban átjárja a földet az eső és hó s könnyebben porhanyul, de a gyom és dudvanövények is pusztulnak.

A melegágyakból, a föld és trágya mielőtt befagyne, magas halmokba vonatván össze, kihányatik s a kemény fagyokat megelőzőleg a halmok levéllomb, haraszt és szalmával takartatnak le, hogy a föld meg ne fagyjon, a mennyiben fagyottan újabb használatul nem lenne értékesíthető; így pedig telen át némileg elkorhad és igen kora tavasszal a melegágyakba ismét alkalmazhatni.

A melegágyakba plántált téli saláták s egyéb ül-

tetvényeknek, enyhébb időjárással, napközben minél több friss levegőt juttassunk, de soha se feledkezzünk meg arról, hogy a szellőztetés csak rövid időre szorítkozhatik, hogy a hideg és fagy alatt is kárt ne tegyen bennök.

A tavaszi ültetésre szánt fejés és leveles kél, earfiol, kalerabé, zeller és egyéb palánták, melyek vagy kiültetett melegágyakba vagy deszkákkal kerített padokba duggattak, — piquir-oztattak. — a mint a föld felülete fagygni kezd, tövis és galyacsakkal fedessenek le, ezekre pedig lomb vagy szalma hintessék, a melyre még deszkákat adunk, hogy lehetőleg védve legyenek.

A spárga és samóca ágyak szüntén szalmás trágyával takarassanak be, ha ez október hó utolsó napjaiban még nem tétetett volna. A mult tavasszal magról vagy még alig egy éves gyökérkékről készített új spárga ágyak nem fedendők trágyával, hanem télen át néhányszor higitott trágyával jól megöntöztessenek.

Mihelyt oly időjárás következik be, hogy a szabadban való munkák teljességgel nem végezhetők, ilyenkor kerül a sor a hagyma, apróhagyma, foghagyma tisztítására, mely abból áll, hogy külső, aszott és talán piszkos héja levonatik, azután minőség és nagyság szerint osztályozzuk — a kisebbet és nagyobbat külön-külön választva — és száraz, de szellős helyre terítjük szét. A veres- és tohagymát koszorukba is köthetni és úgy aggattatik fel. A magonez hagymát, melyet jókor tavasszal szokás duggatni, — hogy ha szeptember és októberben nem tettük, hogy fakadása megakadályoztassék, télen át zsákokkában meleg helyen felaggatva tartják. Az ősszel ültetett magonez hagymaágyak lomb, polyva és szalmás trágyával gyöngén takartatnak be.

A pincékben és vermekben tartogatott endivia, kél s más zöldség nem üt el ne mulasszuk koronkint sárga és rohadt leveleitől megisztogattatni. Ezen helyiségek is enyhébb napokon szellőztessenek; így és kemény hideg időben pedig gondosan zárva tartassuk.

Valamennyi a mult hóra előirt munka ha még meg nem történt volna, haladéktalanul most foganatosítandó.

Egy termelő.

Hírek és vegyesek.

Az igazságügyi palota történetéhez. Kozma Sándor kir. főügyész pénteken a déli vonalra érkezett városunkba, a szombaton tartott ajánlati tárgyalást személyesen vezetendő. Az állomáson Szabó György polgármester, Kubinyi Aladár kir. ügyész, Szaniszlóvszky Adolf kir. alügyész és Török János törvényszéki bíró — kihez régi barátság fűzi — üdvözölték a kitünőt férfit, s egyenesen a „Három Rózsa“ éttermébe hajtottak, hol a társaságot terített asztal várta. Délután a főügyész a helybeli ügyészség és a törvényszék s börtönök helyiségeit nézte meg és a tapasztalt rend fölött mindenütt megelégedését nyilvánította. Majd este a kaszinóban jelent meg, hol a mindennapi vendégek eloslása után a városi előjáróság izletes lakomat rendezett. A főügyész különben a vármegyeházán van elszállásolva, miután a vendéglők folyamatosan lévő építése miatt alkalmas vendéglői szobát nem bocsáthattunk rendelkezésére. — Szombaton délre az egész társaság Kubinyi A. kir. ügyészhez hivatalos, estére pedig miat értesülünk Szontagh Bertalan alispánnal lesz szükkörű estély. — A tegnapi délelőtt megejtett ajánlati tárgyalásról különben azon értesítést vesszük, hogy a beadott ajánlatok között egy sines gömörmegeyi, daczára, hogy előre elhatározottat, mikép egyenlő árak esetén a helyi ipar különös figyelemben fog részesítettetni. Összesen öt ajánlat érkezett be, melyek közül azonban mindjárt az első kitogás alá esett. Pályázók: Budapestről 2, Jászberényből, Miskolcziól és Kassáról 1—1. Beavatottak úgy vélekednek, hogy legvalószínűbben Wagner budapesti vállalkozó ajánlata fog legelfogadhatóbbnak találtatni. Mint lapunk zárta- kor értesülünk, Kozma S. főügyész vasárnap fog városunkból Budapestre visszautazni.

Csillaghullás. A helyben állomásozó tüzérség egyik közkedveltségű tiszthelyettesének Zíper Oszkár urnak hadnagyi csillagot és bojtot hozott a novemberi csillaghullás. A tisztikar az előléptetett fiatal vitéz tiszteletere a tiszt menage-ban sikerült férfi-estélyt rendezett, melyen polgári társaságunk több tagja is jelen volt, s a vidám társaság reggelig poharazott együtt, illetve a jubilanst számos toasztban és dalban — katonas öszténységgel.

Baleset. Könnyen végzetessé válhatott volna ifj. Szabó László várgedei fölbirtokosra nézve az a lövés, mely közben a fegyver löszerkezetét a felrobbant puskapor szétvetette, s a vadász óránk jobb oldalát három-négy darabra szagatta. Dr. Borkóvi felelt orvos — mint értesülünk — kitünő eredménnyel varrta össze a sebeket, melyek máris örvedetes gyógyulásnak indultak.

Gömör Sándor bányamérnököt mult hó 28-án temették el Salgó-Tarjánban. A boldogult, ki a szénbányászat terén kiváló érdemeket szerzett, az általa alapított református templom mellé temettetett el. Gömör pár nap előtt Selmezbányán, hol hivatalos dolgokban volt elfoglalva, a kávéházban hirtelen hunyt el szélhűdés következtében. Hült tetemeit Salgó-Tarjánba szállították és itt a lakosság rendkívüli részvétele mellett helyezték örök nyugalomra. A boldogult mint bányamérnök 20 évet töltött Salgó-Tarjánban, és mint a s.-tarjáni vasmű-egyesület szénbányáinak igazgatója ez idő alatt áldásos tevékenységet fejtett ki úgy a szénbányászat emelése, mint a munkások és a város lakossága érdekében előmozdítása céljából. Az egész környék lakosságának rokonszenve és tisztelete kísérté sírba a derék férfit, kinek egész élete a munkának és a közügynek volt szentelve. Legutóbb még buzgó munkaságot fejtett ki a kiállításán, mint a bányászati és kohászati csoport biztosa, és jury előadója. Gömör egy árvát hagy hátra, budahegyi Pauer udvari tanácsos korán elhunyt leányával való házasságából. A kiváló szakembert és buzgó polgárt rokonai és számos barátain kívül sok őszinte tisztelője gyászolja.

Halálozások. Osváth Dániel, a ragályi ref. egyház buzgó lelkipásztorát súlyos családi gyász érte; ugyanis forrón szegett neje, Császár Erzsébet a mult hó 16-án hosszas szenvedés után Ragályon elhunyt. A sokat vesztett férj fájdalmát enyhítse a vigasztalás Istene, a sokat szenvedett nő pedig találjon nyugalmat a csendes hantok alatt! — Ugyancsak a mult hó 19-én hunyt el Sárospatakon megyénknek egyik kiváló tehetségű fia Antalfi János volt sárospataki jogtanár, ki valóságos reformator szerepet vitt egy időben Sárospatak belügyeit illetőleg. Egyetlen hibája volt, hogy túlszámította erejét, tulbecsülte képességét, minek folytán pénzügyi zava-

rokba került, mire a döntő befolyással volt több rendbeli váltókezeségre, melyből tetemes áldozatok árán sem volt képes megszabadulni. — Nyugodjanak békén a sokat szenvedett férfi porai!!

Dalárdánk. mint értesülünk november 14-én szándékozik ez idényben első dalestélyét tartani a kaszinó helyiségében, mely akkorára már teljesen kész állapotban át fog adatni rendelkezésére. Öszintén örvendünk a hírek is, mely álmos életünk ébredését jelzi, de egyszersmind a kitünő élvezetnek is, melylyel derék dalárdánk szép dalainak elébe nézünk.

Jótekonyczélú estély. A helybeli ev. egyház nőtagjából Bornemisza Lászlóné ő nagyságának elnökle mellett alakult rendező bizottság ismét megkezdte az előkészületeket a leányiskola javára még ez év nyarán tervezett, de akkor jobb időre halasztott közveszora, táncz- és tomlóval összekötött estélyre. Az estély az eredeti megállapodás szerint Katalin-napján volna megtartandó, de a „Három-rózsa“ vendéglőben folyó s csak december 1-ig befejezendő átalakítási munkálatok miatt legújabbán december 8-ára tűzetett ki. A mozgalom élén álló urnők lelkes buzgalma után itélve, az átalakított „Három-Rózsa“ elsőül rendezendő ezen multság fényesen fog sikerülni.

A Danko Ernést jól szervezett bandája, viszontagságos külföldi utjáról mult vasárnap szerencsésen hazaérkezett. A barna gyerekek közül senki sem vezett a tengerbe, még Jónást sem nyelte el a czethal. Igen multságos hallgatni őket, mennyi csodálatos, hihető és hihetetlen dolgot beszélnek a tengerrel, Helgoland-, Hamburg-ról, mely neveket egészen ősi dialektussal ejtenek ki, s Dánia fővárosáról, melyet Kopenházának mondanak. A banda különben gyönyörű összjátékra van begyakorolva, játékuon érezhető, hogy vele hódítani jártak, s nem csak igyekeztek, de valóban tanultak is. Elkelve már egy pár zeneestély.

A „Magyar Közigazgatás“ közli: „A ki vegyeskereskedésre, illetve liszt- és főzellekkereskedésre bir iparigazolvánnyal, az terménykereskedést is üzhet. — Ily értelemben határozott az iparügyi m. kir. miniszterium a folyó évi október 18-ról 54.006. sz. a. Nagyvárad városközönségéhez intézett leiratával, kimondván, hogy R. L. az ipartörvény 156. §. a) pontjába ütköző kihágás alól felmentetik, mert R. L. vegyeskereskedésre, valamint liszt- és főzellekkereskedésre birván iparigazolványt, ezen jogosultságát fogva a terménykereskedést is mint rokonkereskedelmi ágat üzleti körébe vonhatja.“

Hadi szolgálati kedvezmény az építő iparosok téli tanfolyamának hallgatói számára. A m. kir. honvédelmi miniszterium közbenjárása folytán a budapesti állami közép-ipartanodában az építő iparosok számára rendezett téli tanfolyam tanulói, ha még e tanfolyam tartama alatt soroztatnának be, a hadi szolgálat megkezdését tanulmányaik bevégezte utánra halasztják. — Ezen tanfolyamra a beiratások még november hó 9-ik napjáig tartanak. Bővebb felvilágosítást nyerhetni a budapesti állami közép-ipartanoda igazgatóságánál. (VIII. kerület, Főherczeg-Sándor-ter 4-ik szám.)

Magánrendőrség. Pénteken este 9 óra tájban a Temető-uteza néma esendjébe „Nemt egyült csak legkisebbke zaj.“ Nyugodtan ballagtunk utunkon, midőn körülbelül a Baksay házik előtt éktelen szitkozódás, majd bot, vagy ostorlárna s mintha valaki elesnék oly zaj ütötte meg füleinket. Minthogy nőt kísértem haza, megálltunk, azt híven, hogy katonai őjárat ezirkál az engedély nélkül kimaradottakra, de biz' az csak S. helybeli üzér volt, ki úgy látszik — üres óráiban — per passio — rendőri toglalkozásokkal mulatja magát. Maig sem tudom tulajdonképen mit művelt a derék ur, de az elősítő rendőr — dicséretére legyen mondva — fülem hallattára erőlyesen utasította rendre, figyelmeztetve, hogy az óra már későre jár, s ezelszerűbb lesz az efféle privat rendőri razzákat abbahagyni s hivatottabb kezekre bízni. —y.—

A „Rákóczy-keringőről.“ Mint a fővárosi hírlapok világá kiürtölik, a történelmi nevezetességű „Rákóczy induló“-ból keringő lett valami Erdélyi Nácsi nevű felnem ismert, félreismerő vagy épen sehogysem ismert zene-genie jóvoltából. A mi Ernestszünk, ki különben már sok jó magyar nótával — melyek nem a Hóher Péter-ből vannak travestálva — gazdagította dalaink gyájteményét, előtünk is méltó felháborodással kelt ki a czéltalan törekvés ellen, hogy a hatalmas „Rákóczy“ szelleme egy keringő bolondos accordjaiba átlántáltassék, s azt mondja, hogy ha a hivatott zenekritikusok erőlyesen fel nem lépnek ez attentátum ellen, ő azon módon „Hunyadi deutsch“-ot meg „Kossuth-hopp-polkát“ ír. No jó magyar gyomor, ezeket emészd már meg!

A pozsonyi pánszláv tanulók ügye mind szélesebb hullámokat ver, mert a megdorgáltak közül több nem vette into példul elvetemültebb társainak jól megérdemelt büntetését, folytatták hazaellenes intencióknak hódoló összejöveleiket. — Mindenesetre feltűnő az, hogy a magukról megfélekedezettek között tisztességes magyar nevek is fordulnak elő, mint Maróthy és Kmetty. Ez utóbbi unokaöcse a hasonnevű tábornoknak, ki hazáját híven szolgált, sőt később mint Karsznak védője távol hazájától, Ázsiában is dicsőséget szerzett a magyar névnek. — Bzonyi-bizony szabadságharcunk e jeles bajnoka, a pokorági ág. ev. papfiu méltan megfordulhat sírjában, hogy az általt tiszteltté tett nevet, ily elkörosult rokon igyekszik honfitársai előtt beszennyezni.

Büvészeti előadás. Lax Vilmos vándorbüvész társasága, — melyet mellesleg mondva nem tűzőkádó és kardnyeltesó kratki basikok képeznek, — büvész mutatványokkal mulattatta csütörtökön a „Három Rózsa“ éttermében a közönséget, mely teljes meglepéddel hagyta oda a multságot. Pénteken a gymnasiumi ifjuság, szombaton délután pedig a helybeli felsőbb leánynevelő tanintézet növendékei előtt tartattak többé-kevésbé sikerült előadások, melyeket fájdalom többen látogattak a felnöttek közül is mint a nyáron nálunk mulatott jó színész társaság előadásait.

Öngyilkos ló. Bizonyára nem kis feltűnést kelthet, különösen az állattan buvárlói előtt azon tény mi október 26-ikán történt Rimaszombathban. — Ugyanis S. helybeli fiakkere egyik lova, midőn a Rimára levitték itatni, megállt a tédig erő vízben s orrát a víz alá merítve addig tartotta ott, míg teljesen meg nem fulladt. Öngyilkosságra, nem tudjuk a zab tulságos élvezete, vagy pedig a tulságos elesigázás birta, csakhogy az tény, miszerint sem nógatás, sem verés nem volt képes az öngyilkost szándékában megakadályozni. Százakra ment azok száma, kik e minden esetre ritka s megfejthetetlen öngyilkosság elkövetésének szemtanui valának.

A rima-murány-salgótarjáni vasmű-részvény-társaság folyó évi október hó 28-án délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést vágúj helyi Laczko Antal elnökle alatt. Jelen volt 36 részvényes, kik együttesen 51065 részvényt tettek le. — A felolvasott igazgatósági jelentés konstatalja, hogy a társaság ingatlan és erdőbirtoka az 1884/5-ik üzleti évben esekély változást szenvedett, mely az őzdi gyártelep szabályozása érdekében történt területmegszerzésre vonatkozik. A társaság saját erdeiben 60.190 köbméter szénfa, 6786 köbméter tűzifa és 58.600 folyó méter bányafa vágatott, és a szerződésileg átvett erdőben vágatott szénfa hozzáadásával a szénfatermelés a lefolyt üzleti évben 206.481 köbméter tett. A faszénermelés ugyanezen időszakban 601.920 hektoliterter rugott. A vashegyi és rákosi vasércbányákban a lefolyt évben 629.109 mm. vaskó, tehát 74.390 mmázsával több, mint a mult évben termeltetett. A termelt vasérczekből a lefolyt évben 382.977 mm. a sodronypályán a líkéri kohótelephez szállítottat, melyből egy megfelelő rész a nyustyai kohó üzemére is fordítottat. A murányi nyers vaskohók vasércz szükségletének szállítása az eddigi módon eszközöltetett. A lefolyt év második felében a Tiszolcon ujonnan berendezett és feltárt mészkőbánya és mészkő gőztörő 93.000 mm. meszet szállított a líkéri vaskohók számára. Az összes mészkőtermelés 142.096 mmázsát tett. Előre nem látott — időközben teljesen megszünt — kezdetnehézségek a líkéri coaks-kohó üzembevitelét folyó évi márczius haváig késleltették. Az új kohó-telep Líkérben e miatt csak a lefolyt üzleti év utolsó negyede kezdetétől fogva jutott teljes üzembe. Ennek daczára a kohók összes nyersvas-termelése 247.416 mm., tehát 90.616 mmázsával több volt mint a mult évben. Az ötvény vastermelés Nyustján és Salgó-Tarjánban a lefolyt üzleti évben 17.556 mm. különféle kereskedelmi és gyárönvény volt. Az őzd-nádasdi és salgó-területein létező kőszérbányákból 2.078.600 mm. barnaszén szállítottat, mely mennyiség a mult évi termelés mennyiségét megközelíti. A salgó-tarjáni, őzdi és nádasdi vasfinomító gyárakban összesen 462.083 mm. buczokvas, 59.881 mm. forraszvas és egyéb féltermék és 365.988 mm. hengerárú, tehát a mult évvel szemben 46.160 mm. mázsával kevesebb termeltetett. Eladatott 376.424 méter.mázsa kőszáru, 388.048 métermázsa mult évi eladással szemben tehát 11.623 mmázsával kevesebb. A finomító gyárak termelésében észlelhető csökkenés az ipar- és gazdasági téren beállott általános pangásnak tulajdonítható. A gyárakban a lefolyt évben 5000 munkás volt alkalmazva. Az 1884/5. üzleti év 807.261 frt 12 krnyi nyereseményből e szerint: Az alapszabályok értelmében mindenek előtt: 1%-ot az építési számlából 46.558 frt 69 kr, 1%-ot a bányaszámlából 11.232 frt 40 kr, 3%-ot a gépek számlájából 40.071 frt 89 kr, az építések és gépek számlájából rendkívüli leírás 80.000 frt, együtt 177.862 frt 98 kr. továbbá adótartalék fejében 70.000 frt, összesen tehát 247.862 frt 98 kr. levonásba veendő. A fenmaradó 559.398 frt 14 kr. tiszta nyereseményből az alapszabályok 44. §-a értelmében esik: 3% az igazgatóság jutalmazására 16.781 frt 94 kr. 3% az alkalmazott igazgatók és tisztviselők részére 16.781 frt 94 kr. 4% a tartalékalap javára 22.375 frt 93 kr. a fenmaradó 503.458 frt 33 krból és ehez hozzászámítandó a mult évi előírás 22.072 frt 27 krból összesen 526.160 frt 60 krból 100.000.000 frt o. é. részvénytökének 5% osztaléka fejében 50.000 frtnak o. é. a részvényesek közötti felosztását és a fenmaradó 26.160 frt 60 krunak új számlára leendő irását indítványozza az igazgatóság. Mely indítványt a közgyűlés elfogadott. A legközelebb esedékes szelvény e szerint folyó évi november 1-én 5 frttal lesz beváltandó. A tartaléktőke az idei dotációval 646.050 frt 71 krra emelkedett. Az egész részvénytőke ebben az évben részesül első ízben osztalékban s a minden téren tapasztalható emelkedés a legszebb reményt nyújtja a vállalat jövője iránt. A közgyűlés a legjelentősebb jóváhagyólag tudomásul vette s a felmentvényt úgy az igazgatóságuk, mint a felügyelőbizottságuk megadta. Végül az igazgatótágra vágúj helyi Laczko Antal, Fáy Gusztáv, Hahn Samu, Loisch Ede, márheimi dr. Mitscha József, alsó-ruszbaichi Mayer Rafael s lédeczi Schenk Adolf volt tagokat s a felügyelő bizottságba Tauszig Hugót, Wolf Károlyt, Zobel Lipótot és Stegemayer Károlyt megválasztották s ezzel a közgyűlés véget ért.

Irodalom.

Klapka György emlékirataira hirdet előfizetést a „Franklin társulat“, e hazafias könyvkiadó intézet. Nem szükséges az olvasó közönség figyelmébe ajánlani e művet, mert hiszen az az őz bajnok, ki hogy hazája történelmi irodalmát gazdagítsa, hajlott korával az írói munkálkodás sanyaru terére lép, — dicső neve elég ahöz, hogy műve iránt a közérdeklődést felkeltse, s anuak megjelenése elé feszült várakozással nézünk. Mint értesülve vagyunk, a rimaszombati polgármesteri hivatalnál aláírási iv várja — az aláírókat.

A „Képes Családi Lapok“ 5-ik száma f. hó 25-én követhető gazdag tartalommal jelent meg: A banda gyereke. (Elbeszélés.) Tóth Józseftől. Betegen. (Költemény) Petri Móról. — Az utolsó levél. (Rajz.) Eder Páltól. — Háromszor menyasszony. (Elbeszélés folytatása.) Mészáros Istvántól. — A tatárk Pesten. (Ismeretlő tárcza.) Az én mesém. (Költemény.) Gallovis Istvántól. — A boszorkány. (Theuriet André regénye.) — Képmagyarzatok. — Mindenféle. — Képeink: Tik-tak. — Az utolsó virágok. — Találkozó a kútnál. — Ébredés. — Melléklet: „A szobor titka.“ (Regény, Tábori Róbertől.) 65—80. oldal. — Boritékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Számrejtvény. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Kiadóhivatali értesítés. — A szerkesztő postája. — Orvosi posta. — Hirdetések.

Az „Ország-Világ“ e széles körben nagy kedveltségnek örvendő szépirodalmi képes hetilap 43-ik száma következő gazdag tartalommal jelent meg: A december 2-iki államesiny. Irta Klapka György tábornok. — Modern ember dalai. Költemény. Irta Gáspár Imre. — Perosz sisak alatt. Irta Borostyáni Nándor. — A különöz. Történelmi elbeszélés. Irta P. Szathmáry Károly. — Hir a külvilágból. (képpel.) — Történelmi képirásunk. Irta Prém József dr. — A kollektor. Regény a székeley népeletről Irta Benedek Elek. — A Balkán félszigetről. (Hat képpel Szófiából és Philippopolisból.) Leszámloltam. Költemény. Irta Palágyi Lajos. A hétről. Irta Hevesi József. — A kutyegő titok. (Képpel.) — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház és művészet, ujdonságok, könyvpiac, nők világa, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, naptár, hirdetések.

Hivatalos közlemények.

11395. sz.

Gömörmege alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Dr. Szabó Samu rimaszombati lakos, főorvossá tőrtént megválasztása folytán, a megyei közkórházi igazgató főorvosi hivataláról lemondván, ezen megürlt állomás betöltésére ezennel pályázat nyitattuk.

Az igazgató kórházi főorvos évi fizetése 800 forintban van meghatározva.

Felhívtnak tehát mindazon hazai orvostudorok, kik ezen állomás elnyeréséért pályázni kívánnak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, valamint eddigi foglalkozásukat s magyar állampolgárságukat hiteles oklevelekkel és illetve bizonylatokkal kellőleg felszerelt kérvényüket hivatalomhoz Rimaszombatra a folyó évi november hó 20-ik napjáig, mint végső határidőig annál inkább adják be, mivel a később beérkező kérvények többé figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Rimaszombatan, 1885. évi október hó 27-én.

Szontagh Bertalan, alispán.

Felelős szerkesztő: LÖRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

BLAU VILMOS

férfi-szabó

Rimaszombat, főtér és a jánosi-utcza sarkán.

Alólírott tisztelettel jelentem Rimaszombat város és vidéke uri közönségének, hogy

férfi-szabó üzletemet

az őszi és téli évadra gazdagon felszereltem mindenféle angol, francia, reichenbergi s több más külföldi gyár divatos ruhaszöveveivel, úgy, hogy jelenleg azon szerencsés helyzetben vagyok, miszerint a

rendelésre készült öltönyök

saját felügyeletem alatt, a legújabb divat szerint gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Ez alkalommal felemlitem még azt is, hogy urak és gyermekek részére a legdivatosabb kelméből készült mindenféle

kész férfi-ruha raktárt

is tartok, hol mindenki bevásárlásait azonnal eszközölheti. Számos megrendelésért esdve, maradtam a mélyen tisztelt közönség

Rimaszombat, 1885. okt. 26.

kész szolgálja
BLAU VILMOS.

Pályázati hirdetmény.

1524. sz. — Rimaszombat r. t. városánál lemondás folytán megüresedett adóvégrehajtói állás betöltésére, melylyel hivatalos eljárásánál törvény értelmében felszámítható s az adószedő által beveendő díj, mely átlag évenként 330 frtot tesz, a szükséges nyomtatványok természetbeni adása s pénztárunkból nyerendő évi 200 frt készpénz fizetés van összekötve, pályázat nyitattik.

Felhívtnak ennél fogva mindazok, a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy okmányaikkal kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 15-éig a polgármesteri kivatalnál adják be.

Kelt Rimaszombat város rendezett tanácsának 1885. évi október 30-án tartott üléséből.

1—2

Szabó György, polgármester.

Értesítés.

A rimaszombati m. kir. földmives-iskola gazdaságában többrendbeli

sajtók

készültek. Az igazgatóság a t. cz. közönség tudomására hozza, miszerint azok, kilogrammonként 50 krajczárral számítva, eladásra bocsátatnak.

A kemény sajtók egy rész edes juh-, más rész edes tehéntejből készültek; a mont d'or (egyike a legjobb puha sajtoknak) kizárólag edes tehéntejből gyártott.

A megrendelések csak utánvét mellett küldetnek szét.

Rimaszombat, 1885. október 16.

A m. kir. földmives-iskola igazgatósága.

3—4

Őszi divattudósítás.

Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségét és igen tisztelt vásárlóimat tudósítom, miszerint az őszi és téli évad beálltával tartott hazai és külföldi bevásárló-utazásomból visszatérve, üzletemet az alant felsorolt legújabb divatu czikkkekkel láttam el. Nevezetesen:

Őszi és téli ruhaszövevekből: crepp és loden a legújabb divatszínekben, sima melang és bordüros cazan, sima és virágos tricote, cheviot, flanel, moldon, fekete és színes cachemir és terno.

Továbbá rumburgi, hollandi, creaszi és szepeségi vásznak különféle szélességben; fehér és színes asztalneműek, a legjobb chifon, kanavász, oxford; pamut és czérna-grádlí. Jutte-függönyök, ágýterítők, asztal- és futó-szönyegek, pokróczok és butorkelmék.

Nagy választék mindenféle nagyságu és színű ve-lour-, cheviot- és doubl-téli kendők, zephir- és selyemkendők a legújabb színekben.

Cosmanovi mosó-barchet, esikos- és piquet-barchet. — A legdivatosabb női ruhákhoz szükséges gom-

bok, szalagok. Lama- és guipir-csipkék, rüschek, selyem- és pamut bársonyok, krimmer és felber, minden színben és minőségben.

Mindenféle rövidárúk.

Férfi- és női-szabók részére mindenféle szükséglet. Különféle színű nyári- és téli-pamut, ugyszintén harisnyák, tricot ingek, nadrágok és keztük urak és hölgyek részére.

Női és férfi fehérműek, nyakkendők és esernyők.

Végül felemlitem még, hogy igen nagy raktárt tartok a legjobb minőségű uri ruhaszövevekből, és azoknak elkészíttetését is elvállalom, a mennyiben sikerült Rimaszombat egyik legjobb hírnek örvendő szabóját e végből üzletem részére megnyerni.

Midőn szerencsém van a n. é. közönség figyelmét, raktáram gazdag berendezésére ismételtelen felhívni, nem mulaszthatom el, hogy az eddig irányomba tanusított bizalmat megköszönve és további szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

4—* Rimaszombat, 1885. október 10.

LANDAU A. FIA.

SZIGETI LAJOS

4—5

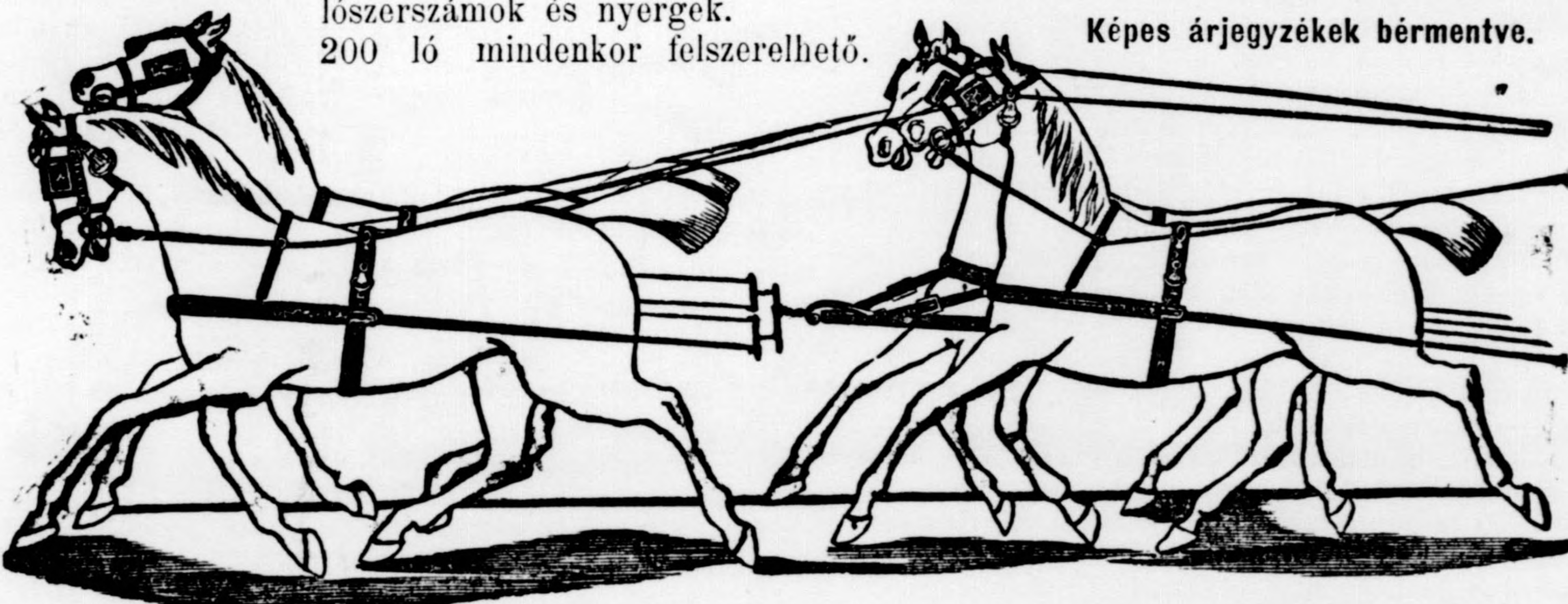
szij- és nyereggyártó

Budapest, Múzeum-körut 10. (A nemzeti múzeum mellett.)

Ajánlja a legnagyobb választékban saját készítésű lószerszámjait. — Nyergek, utazó bőrdöök, vadászczikkkek, különféle ostorok, zablák, takarók, pokróczok, istálló felszerelések, tisztító eszközök s minden e szakmába vágó czikkkek a legjutányosabb áron megszerezhetők. — Különösen kocszó lószerszámok és nyergek.

200 ló mindenkor felszerelhető.

Képes árjegyzékek bérmentve.

Eladó ház.

A Rózsa-utczában a „Rózsa“ vendéglő tőszomszédságában fekvő, 4 szoba, konyha, kamra és fatartóból álló ház eladandó vagy 1886. évi Szent-György naptól bérbe adandó.

Ertekezhetni Tamásfalván

Bodrogközy Lajosnál.

Hirdetmény.

6148. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gömörmegei nép- és iparbank végrehajtónak Patay József végrehajtást szenvedő elleni 2700 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombat város határában fekvő Patay József tulajdonához tartozó, a rimaszombati 265. sztkjvben foglalt 323. hrtz. kertre 35 frt, a rimaszombati 56. sztkjvbe bejegyzett 2450. hrszu szőlőre 43 frt, a rimaszombati 56. sztkjvben foglalt 1608. 1969. 2206. 4474. 4682. 4996. hrszra és a rimaszombati 469. sztkjvbe bejegyzett 1367. 3124. 4755. hrsz. szántó-föld és rétre 846 frt, a rimaszombati 469. sztkjvbe foglalt 725. 724/b. hrsz. ház és beltelekre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi december hó 11-ik napján délelőtti 10 órakor a rimaszombati kir. telekkönyvi hatóság telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a 323. hrszmu kertre 3 frt 50 krt, a 2450. hrszmu szőlőre 4 frt 30 krt, szántó-föld és rétre 84 frt 60 krt, ház és beltelekre 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1885. évi szeptember hó 25. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Török, kir. tszéki elnökh.

Bérlet.

Balázs Antalné szül. Károlyi Irén asszony Szent-király-recki tagosított birtoka, 854 hold — 1200 négyszög öllel számítva, — szolid gazdasági épületekkel, jó karban levő lakházzal, őszi és tavaszi vetésekkel, a jövő 1886. év ápril havától, hat egymásutáni évre bérbe adandó. — A bérleti feltételek a fentírt tulajdonos meghatalmazottjánál Gesztetén (u. p. Feled) megtudható és a bérlet megköthető.

2—3

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó István s neje Tollassy Julianna kérelme folytán a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombat községben fekvő a rimaszombati 1299. sztkjvben foglalt Szabó István s neje Tollassy Julianna nevében álló s őket illető 376/a hrszámmal jelölt 172/a számú házra s beltelekre az önkéntes végrehajtási árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi december hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor a rimaszombati tkvi hatóság tkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatan, 1885. évi szeptember 25. én.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Török, kir. tszéki elnökh.